



Ε. Α. ΦΡΗΜΑΝ

ριώτεροι ιδέαι των περίπου ἦσαν αἱ ἐξῆς. Ὑπάρχει Θεὸς ποιήσας τὸν κόσμον καὶ προνοῶν περὶ αὐτοῦ. Οἱ ἄνθρωποι ἀποπλανηθέντες ἀφῆκαν τὴν λατρείαν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ ἐξηχειώθησαν. Εἰς τὴν λατρείαν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἠθικὴν ἀναγέννησιν ὠδήγησε τὸν κόσμον ὁ Χριστὸς διὰ τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς ἀρετῆς του, ἧς ἐπισφράγισις ὑπῆρξεν ὁ θάνατός του. Σώζεται ὁ ἀκολουθῶν τὸν Χριστὸν καὶ ἐμφορούμενος τοῦ πνεύματός του. Ἡ λατρεία ἀποτελεῖται ἐκ συμβολικῶν πράξεων. Ἡ ψυχὴ εἶναι ἀθάνατος. Οἱ κυριώτεροι δογματικοὶ τῆς σχολῆς ταύτης ὑπῆρξαν ὁ Ροῦρ καὶ ὁ Βεργχέιδερ.

Κατὰ τοῦ ὀρθολογισμοῦ τούτου ἠγέρθησαν ἤδη ἀπὸ τοῦ παρελθόντος αἰῶνος πολλοὶ ἄλλοι γερμανοὶ θεολόγοι, ἐλέγχοντες τοὺς ὀρθολογιστάς, ὅτι διαστρέφουσιν οὕτω τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν, ἀρνούμενοι τὸ ὑπερφυσικόν· ὅτι αἱ ἐξηγήσεις των τῆς Γραφῆς ἦσαν βεβιασμέναι· ὅτι ὁ

ἀνθρώπινος λόγος εὐκόλως ἀπατῶμενος δὲν δύναται νὰ χρησιμεύῃ ὡς κανὼν καὶ μέτρον τῆς διδασκαλίας τῆς Γραφῆς· ὅτι τοιοῦτοτρόπως καθιστῶσιν ἀβεβαίαις τὰς θρησκευτικὰς πεποιθήσεις καὶ ὀδηγοῦσιν εἰς τὴν ἀπιστίαν. Ἡ Γραφὴ ἔλεγον περιέχει τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ Θεοῦ, ὅ,τι ἄρα διδάσκει, πρέπει ὁ ἀνθρώπινος νοῦς νὰ παραδέχεται ὡς ἀλήθειαν, καὶ ὅταν ἀκόμη ὑπερβαίνει τὰς διανοητικὰς δυνάμεις αὐτοῦ· διότι τὸ πεπερασμένον πνεῦμα δὲν δύναται νὰ περιλάβῃ τὸ ἄπειρον· οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ θρησκείᾳ μένουσι πολλὰ ἄλυτα καὶ μυστηριώδη ζητήματα, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ φύσει· καὶ ἐν πάσῃ ἄλλῃ σφαίρᾳ τῆς ἀνθρωπίνης νοήσεως. Οἱ θεολόγοι οὗτοι ὡς παραδεχόμενοι τὸ ὑπερφυσικόν, τὰ ὑπερφυσικὰ δηληγεγονότα τῆς Γραφῆς καὶ τὰ ὑπὲρ λόγον δόγματα αὐτῆς, ἐκλήθησαν ὑπερφυσικοὶ (Supranaturalistae), ἡ δὲ ἀρχὴ των Supranaturalismus. Δὲν ἐνέμενον ὁμῶς· καὶ